

Người làm: Phương Minh + Cô Cao Nhung hỗ trợ 8 bài cuối file

Zalo: Phương Minh - số đt zalo: 0989606390

Email: phuongminh0503@gmail.com

CD13: PHẦN HÌNH HỌC

Tính số đo góc, chứng minh góc:

A. Trắc nghiệm (nếu có)

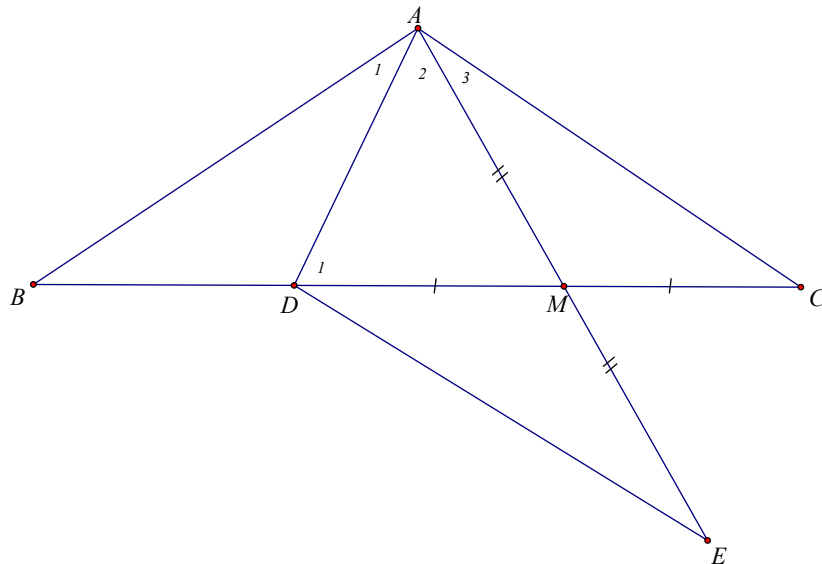
B. Tự luận

Câu 1. (HSG 7 huyện Vĩnh Lộc, năm học 2017 - 2018)

Cho tam giác ABC cân. Trên cạnh đáy BC lấy điểm D sao cho $CD = 2BD$. Chứng minh rằng

$$\angle BAD < \frac{1}{2} \angle CAD$$

Lời giải

Gọi M là trung điểm của DC . Trên tia đối của tia MA lấy điểm E sao cho $MA = ME$

Ta có hai tam giác AMC và EMD bằng nhau

Vì $MD = MC$, $MA = ME$, $\angle AMC = \angle EMD$

Nên $DE = DC$, $\angle 3 = \angle DEM$

Mặt khác: $\angle D_1 = \angle B$ (tính chất góc ngoài của tam giác)

Mà $\angle B = \angle C$ (vì $\triangle ABC$ cân, đáy BC) nên $\angle D_1 > \angle C \Rightarrow AC > AD$

Từ đó $DE > DA$

$\Rightarrow \angle 2 > \angle DEM$

$\Rightarrow \angle 2 > \angle 3$

Vì $\angle D_1 = \angle 3$ (do $\triangle ABD = \triangle ACM$)

Nên $\angle 2 + \angle 3 > \angle D_1 + \angle 3$ hay $2\angle D_1 < \angle 2 + \angle 3$

$$\Rightarrow \widehat{BAD} < \frac{1}{2} \widehat{CAD}$$

Chứng minh đoạn thẳng bằng nhau

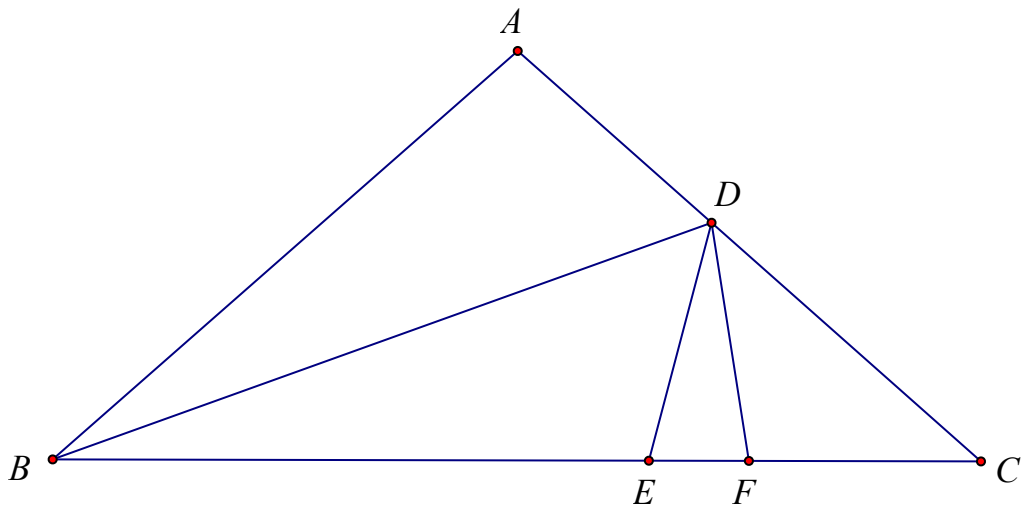
A. Trắc nghiệm (nếu có)

B. Tự luận

Câu 1. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

Cho ΔABC cân tại A , có $\widehat{H} = 100^\circ$ tia phân giác của góc $\widehat{ABC}$ cắt AC tại D . Chứng minh :
 $AD + BD = BC$

Lời giải

Trên cạnh BC lấy 2 điểm E, F sao cho: $BE = BA, BF = BD$.

Học sinh chứng minh được $AD = DE$

Học sinh chứng minh được ΔDFE cân tại D

$$\Rightarrow DE = DF$$

Chứng minh được ΔDFC cân tại F

$$\Rightarrow DF = FC$$

$$\Rightarrow DE = FC$$

Suy ra $AD + BD = BC$

Chứng minh ba điểm thẳng hàng

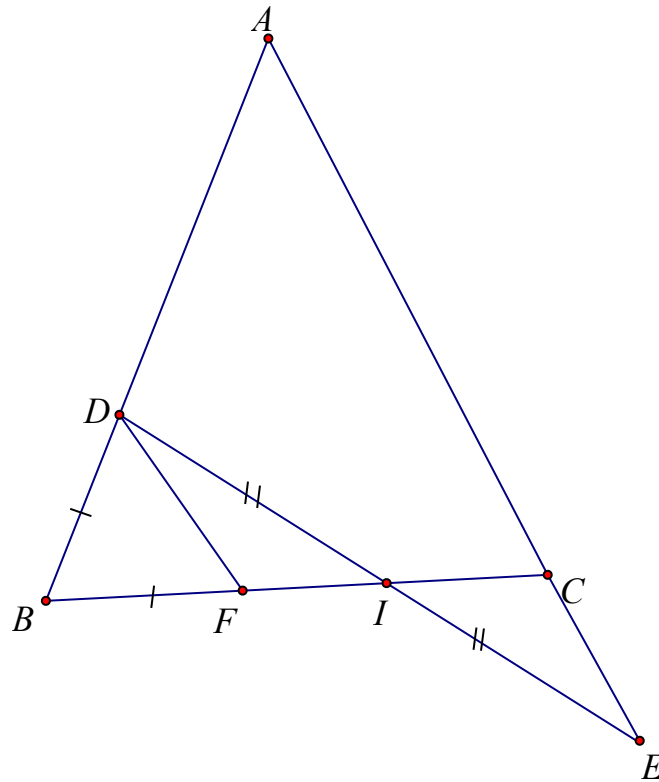
A. Trắc nghiệm (nếu có)

B. Tự luận

Câu 1. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

Cho tam giác ABC cân tại A , trên cạnh AB lấy điểm D , trên tia đối của tia CA lấy điểm E sao cho $CE = BD$ Gọi I là trung điểm của DE . Chứng minh ba điểm B, I, C thẳng hàng.

Lời giải

Kẻ $DF \parallel AC$ ($F \in BC$)

$\angle DFB = \angle ACB$ (hai góc đồng vị)

Mà $\angle ABC = \angle ACB$ (tam giác ABC cân)

$\Rightarrow \angle DFB = \angle ABC$

$\Rightarrow \triangle DBF$ cân tại D

Ta có: $DB = DF$

Mà $DF = CE$ (gt)

$\Rightarrow DF = CE$

$\Rightarrow \triangle DFI = \triangle ECI$ (c.g.c)

$\Rightarrow DI = EI$

Vậy ba điểm B, I, C thẳng hàng (vì ba điểm D, I, E thẳng hàng)

Bất đẳng thức trong tam giác

A. Trắc nghiệm (nếu có)

B. Tự luận

Câu 1. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

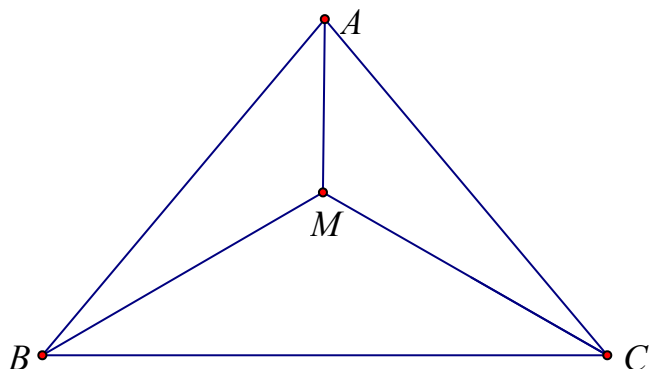
a) Cho tam giác ABC . M là điểm bất kỳ trong tam giác. Chứng minh:

$$2(MA + MB + MC) > AB + AC + BC$$

b) Cho tam giác ABC . AN, BP, CQ là ba trung tuyến. Chứng minh:

$$\frac{4}{3}(AN + BP + CQ) > AB + AC + BC$$

Lời giải

a) Tam giác MBC có : $MB + MC > BC$

Tương tự : $MC + MA > AC; MA + MB > AB$
 $\Rightarrow 2MA + 2MB + 2MC > AB + AC + BC$
 $\Rightarrow 2(MA + MB + MC) > AB + AC + BC$

b) Gọi G là trọng tâm của tam giác. Áp dụng câu a ta có:

$$2(GA + GB + GC) > AB + AC + BC$$

Có: $GA = \frac{2}{3} AN; GB = \frac{2}{3} BP; GC = \frac{2}{3} CQ$

Thay vào trên được:

$$2\left(\frac{2}{3} AN + \frac{2}{3} BP + \frac{2}{3} CQ\right) > AB + AC + BC$$

$$\Rightarrow \frac{4}{3}(AN + BP + CQ) > AB + AC + BC$$

Bài toán chứng minh tổng hợp

A. Trắc nghiệm (nếu có)

B. Tự luận

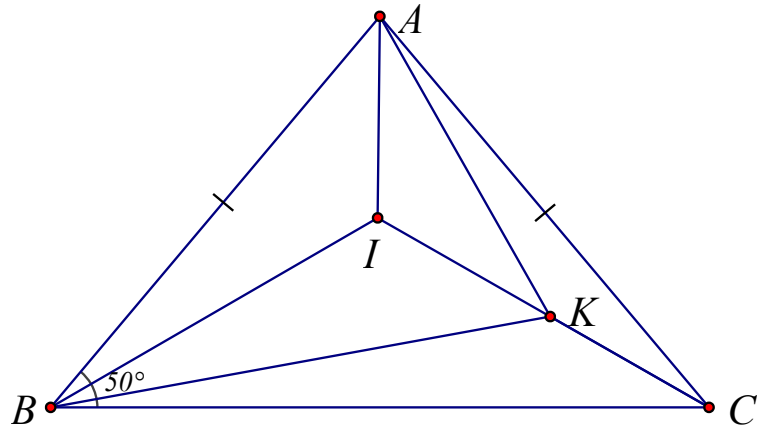
Câu 1. (HSG 7, huyện Thanh Oai, trường THCS Thanh Văn, năm học 2017 - 2018)

Cho tam giác ABC cân tại A , $\angle B = 50^\circ$. Gọi K là điểm trong tam giác sao cho $\angle KBC = 10^\circ$, $\angle KCB = 30^\circ$.

a) Chứng minh $BA = BK$

b) Tính số đo $\angle BAK$

Lời giải

a) Vẽ tia phân giác của $\angle B$ cắt AC ở I

Ta có: $\triangle ABC$ cân nên $AB = AC$

$\angle A$ chung

$AB = AC$ (tam giác ABC cân tại A)

$\Rightarrow \triangle BIA = \triangle CIA$ (c.c.c)

$\Rightarrow \angle BIA = \angle CIA = 120^\circ$

Do đó $\triangle BIA = \triangle BIK$

$\Rightarrow BA = BK$

$$\angle BAK = 70^\circ$$

b) Từ phần a ta tính được

Câu 2. (HSG 7, huyện Thanh Oai, trường THCS Thanh Văn, năm học 2017 - 2018)

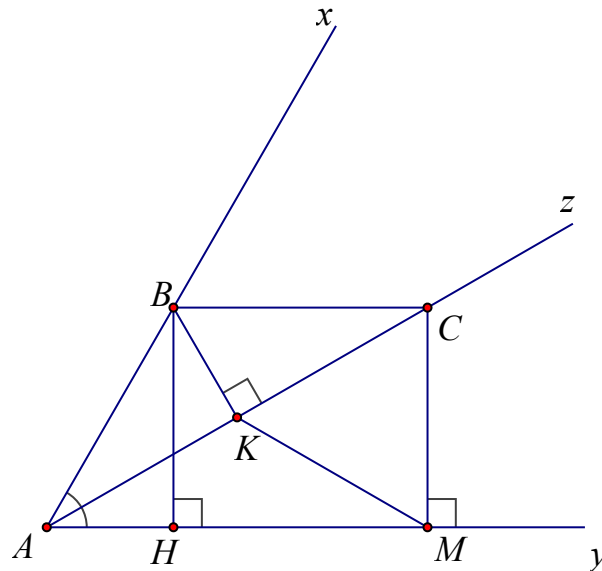
Cho $\angle A = 60^\circ$ có tia phân giác AI Từ điểm B trên kẻ BH vuông góc với AI tại H , kẻ BK vuông góc với AC và song song với AI cắt AC tại K . Từ K kẻ KM vuông góc với BC tại M . Chứng minh:

a) K là trung điểm của AC

b) $\triangle KMC$ là tam giác đều

c) Cho $BK = 2\text{cm}$. Tính các cạnh $\triangle AKM$

Lời giải

a) $\triangle ABC$ cân tại B do $\hat{CAB} = \hat{ACB} (= \hat{MAC})$ và BK là đường cao nên BK là đường trung tuyến
 $\Rightarrow K$ là trung điểm của AC

b) $\triangle ABH = \triangle BAK$ (cạnh huyền - góc nhọn)
 $\Rightarrow BH = AK$

$$AK = \frac{1}{2} AC \Rightarrow BH = \frac{1}{2} AC$$

Mà

Ta có: $BH = CM$ (tính chất đoạn chắn)

$$CK = BH = \frac{1}{2} AC$$

Mà

$$\Rightarrow CM = CK$$

$\Rightarrow \triangle MKC$ là tam giác cân (1)

Mặt khác: $\hat{MCB} = 90^\circ$ và $\hat{ACB} = 30^\circ$

$$\Rightarrow \hat{MCK} = 60^\circ \quad (2)$$

Từ (1) và (2) $\Rightarrow \triangle MKC$ là tam giác đều

c) Vì $\triangle ABK$ vuông tại K mà $\hat{KAB} = 30^\circ \Rightarrow AB = 2BK = 2 \cdot 2 = 4 \text{ cm}$

Vì $\triangle ABK$ vuông tại K nên theo Pytago ta có: $AK = \sqrt{AB^2 - BK^2} = \sqrt{16 - 4} = \sqrt{12}$

$$KC = \frac{1}{2} AC \Rightarrow KC = AC = \sqrt{12}$$

Mà

$$KC = \frac{1}{2} AC \Rightarrow KC = AK = \sqrt{12}$$

Mà

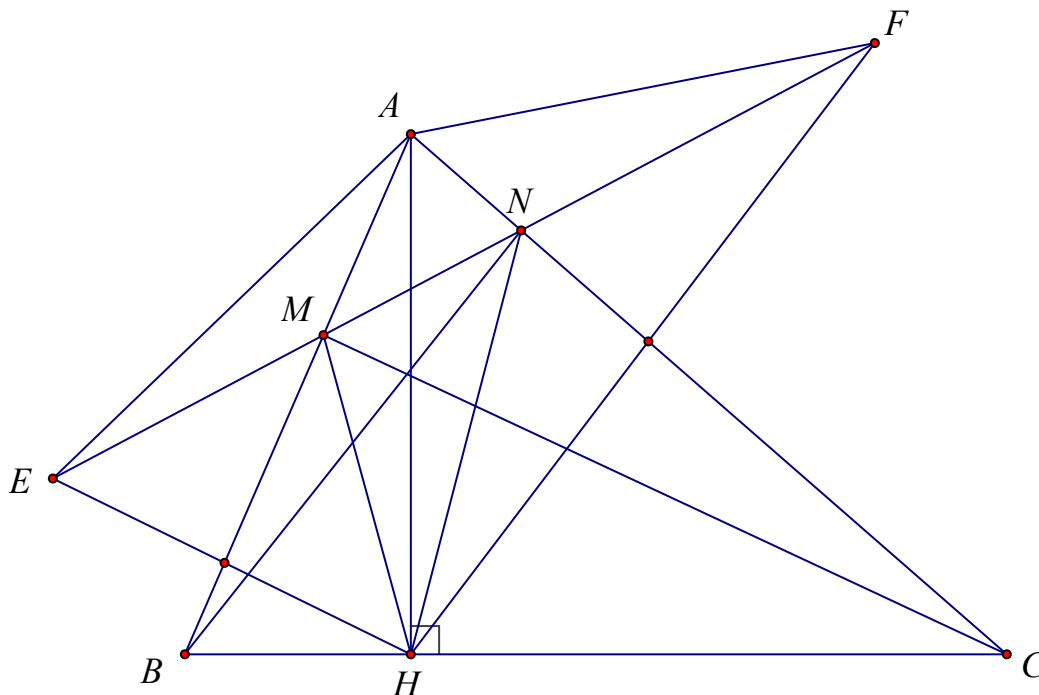
Theo phần b) $AB = BC = 4; AH = BK = 2; HM = BC$ ($HBCM$ là hình chữ nhật)
 $\Rightarrow AM = AH + HM = 6$

Câu 3. (HSG 7 huyện Chương Mỹ năm học 2017 - 2018)

Cho tam giác ABC có $\angle BAC < 90^\circ$, đường cao AH . Gọi E, F lần lượt là điểm đối xứng của H qua AB, AC . Đường thẳng EF cắt AB, AC lần lượt tại M và N . Chứng minh rằng:

- a) $AE = AF$
- b) HA là phân giác của $\angle MHN$
 $CM \parallel EH, BN \parallel FH$
- c) Chứng minh

Lời giải

a) Vì AB là trung trực của EH nên ta có: $AE = AH$ (1)

Vì AC là trung trực của HF nên ta có: $AH = AF$ (2)

Từ (1) và (2) suy ra $AE = AF$

b) Vì $M \in AB$ nên MB là phân giác $\angle EMH$

MB là phân giác ngoài góc M của tam giác MNH

Vì $N \in AC$ nên NC là phân giác $\angle FNH$

$\Rightarrow NC$ là phân giác ngoài $\angle N$ của tam giác MNH

Do MB, NC cắt nhau tại A nên HA là phân giác trong góc H của tam giác MNH

Hay HA là phân giác của $\angle MHN$.

c) Ta có: $AH \perp BC$ (gt)

Mà HM là phân giác $\angle MHN$

$\Rightarrow HB$ là phân giác ngoài của $\angle H$ của tam giác MNH

MB là phân giác ngoài của $\angle M$ của tam giác HMN

$\Rightarrow NB$ là phân giác trong góc N của tam giác MNH

$\Rightarrow BN \perp AC$ (hai đường phân giác của hai góc kề bù thì vuông góc với nhau)

$\Rightarrow BN \parallel HF$ (cùng vuông góc với AC)

Chứng minh tương tự ta có: $EH \parallel CM$.

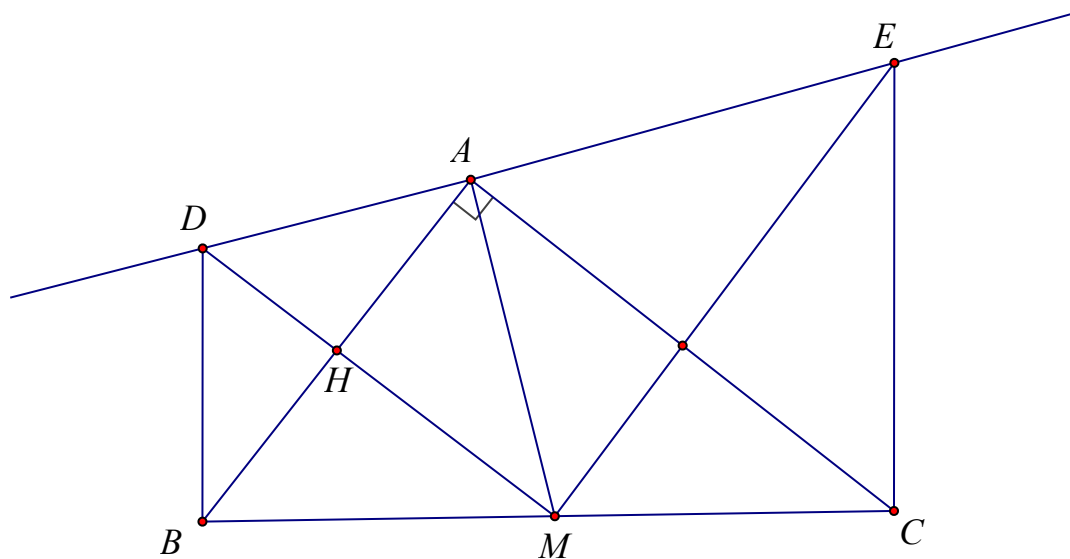
Câu 4. (HSG 7 huyện Vĩnh Lộc, năm học 2017 - 2018)

Cho tam giác ABC vuông tại A , đường trung tuyến AM . Qua A kẻ đường thẳng d vuông góc với AM . Qua M kẻ các đường vuông góc với AB, AC chúng cắt d theo thứ tự ở D và E . Chứng minh rằng:

a) $BD \parallel CE$

b) $DE = BD + CE$

Lời giải

$MA = MB$

a) Theo tính chất đường trung tuyến ứng với cạnh huyền của tam giác vuông:

Gọi H là giao điểm của MD và AB

Tam giác cân AMB có MH đường cao ứng với đáy nên là đường trung trực, suy ra $DA = DB$.

Chứng minh được $\triangle MBD = \triangle MAD$ (c.c.c)

$\Rightarrow \angle MBD = \angle MAD = 90^\circ$

Do đó: $DB \perp BC$

Tương tự ta có: $EC \perp BC$

Vậy $BD \parallel CE$ (cùng vuông góc với BC) (đpcm)

$DB = DA$

b) Theo câu a) ta có

$EC = EA$

Tương tự:

Suy ra $DE = DA + AE = BD + CE$

Vậy $DE = BD + CE$

Câu 5. (HSG 7 trường Kỳ Xuân năm học 2017 - 2018)

Cho tam giác ABC , M là trung điểm của BC . Trên tia đối của tia MA lấy điểm E sao cho

$ME = MA$. Chứng minh rằng:

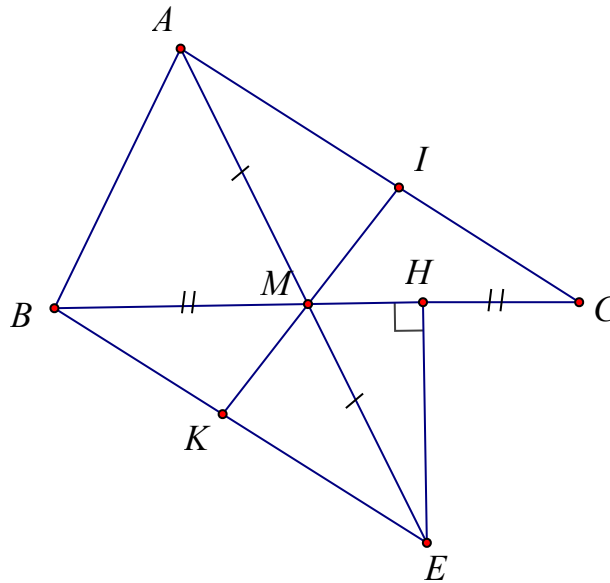
a) $AC = EB$ và $AC \parallel BE$

a) và

b) Gọi I là một điểm trên AC , K là một điểm trên BE sao cho $AI = EK$. Chứng minh ba điểm I, M, K thẳng hàng.

c) Từ E kẻ $EH \perp BC (H \in BC)$. Biết $HBE = 50^\circ; MEB = 25^\circ$. Tính $\angle HEM, \angle BME$.

Lời giải

a) Xét $\triangle AMC$ và $\triangle EMB$ có:

$$AM = EM \text{ (gt)}$$

$$\angle AMC = \angle EMB \text{ (đối đỉnh);}$$

$$BM = MC \text{ (gt)}$$

Nên $\triangle AMC = \triangle EMB$ (c.g.c)

$$\Rightarrow AC = EM$$

$$\text{Vì } \triangle AMC = \triangle EMB \Rightarrow \angle MAC = \angle MEB$$

Mà hai góc này ở vị trí so le trong

$$\Rightarrow AC \parallel BE$$

b) Xét $\triangle AMI$ và $\triangle EMK$ có:

$$AM = EM \text{ (gt)}$$

$$\angle MAI = \angle MEK (\triangle AMC = \triangle EMB)$$

$$AI = EK \text{ (gt)}$$

Nên $\triangle AMI = \triangle EMK$ (c.g.c)

$$\Rightarrow \angle AMI = \angle EMK$$

Mà $\angle AMI + \angle IME = 180^\circ$ (tính chất hai góc kề bù)

$$\Rightarrow \angle EMK + \angle IME = 180^\circ$$

$\Rightarrow$ Ba điểm I, M, K thẳng hàng

c) Trong tam giác vuông BHE có $\angle HBE = 50^\circ$

$$\Rightarrow HBE = 90^\circ - HEB = 90^\circ - 50^\circ = 40^\circ$$

$$\Rightarrow HEM = HEB - MEB = 40^\circ - 25^\circ = 15^\circ$$

BME là góc ngoài tại đỉnh M của $\triangle HEM$

Nên $BME = HEM - MHE = 15^\circ + 90^\circ = 105^\circ$ (định lý góc ngoài của tam giác)

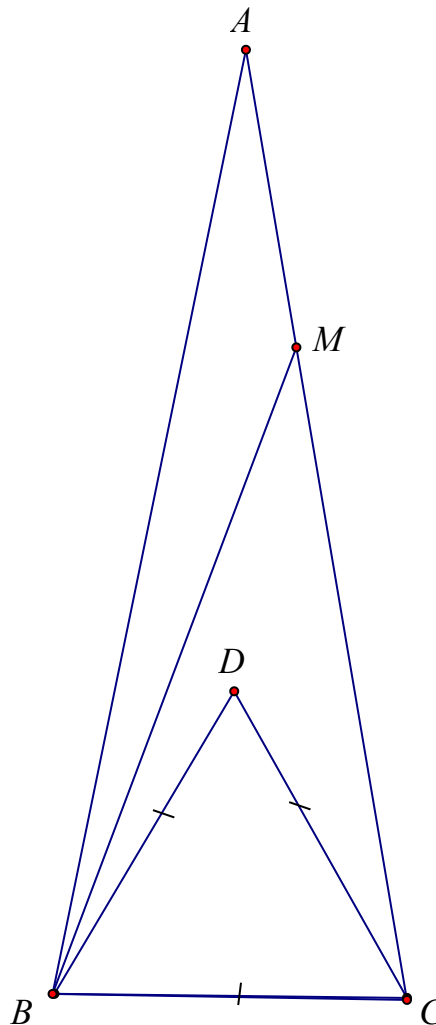
Câu 6. (HSG 7 huyện Hồng Ngự năm học 2017 - 2018)

Cho tam giác ABC cân tại A có $\widehat{A} = 20^\circ$ vẽ tam giác đều DBC (D nằm trong tam giác ABC)

Tia phân giác của $\widehat{ABD}$ cắt AC tại M . Chứng minh:

- a) Tia AD là phân giác của $\widehat{ABC}$
 $AM = BC$
 b)

Lời giải

$$\triangle ADB = \triangle ADC$$

a) Dễ dàng chứng minh (c.c.c)

$$\Rightarrow \widehat{DAB} = \widehat{DAC}$$

$$DAB = \frac{20^\circ}{2} = 10^\circ$$

Do đó

b) $\triangle ABC$ cân tại A

Mà $\hat{H} = 20^\circ$ $\hat{ABC} = 80^\circ$ (gt) nên

$\triangle ABC$ đều nên $DBC = 60^\circ$

Tia BD nằm giữa hai tia BA và BC suy ra $\hat{ADB} = 80^\circ - 60^\circ = 20^\circ$

Tia BM là phân giác của $\hat{ABD}$ nên $\hat{ABM} = 10^\circ$

Xét hai tam giác ABM và BAD có:

AB cạnh chung

$$\hat{BAM} = \hat{ABD} = 20^\circ$$

$$\hat{ABM} = \hat{DAB} = 10^\circ$$

Vậy $\triangle ABM = \triangle BAD$ (g.c.g)

$$\Rightarrow AM = BD$$

Mà $BD = BC$ (gt)

$$\Rightarrow AM = BC$$

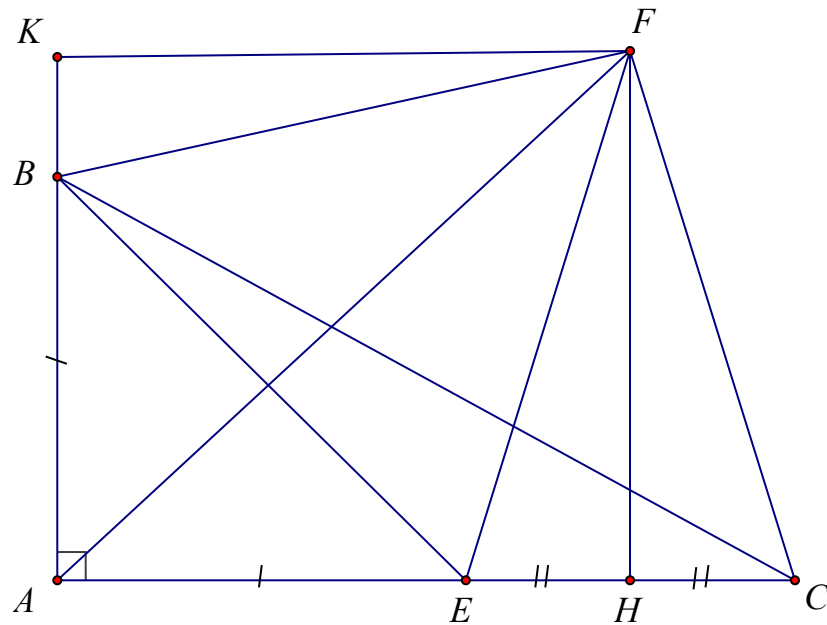
Câu 7. (HSG 7 trường Nguyễn Khuyến năm học 2017 - 2018)

Cho tam giác ABC vuông tại A ($AB < AC$), trên cạnh AC lấy điểm E sao cho $AE = AB$. Tia phân giác của $\hat{BAC}$ cắt đường trung trực của CE tại F

a) Chứng minh tam giác BFC cân

b) Biết $\hat{ACB} = 30^\circ$. Chứng minh $\triangle BFE$ đều

Lời giải

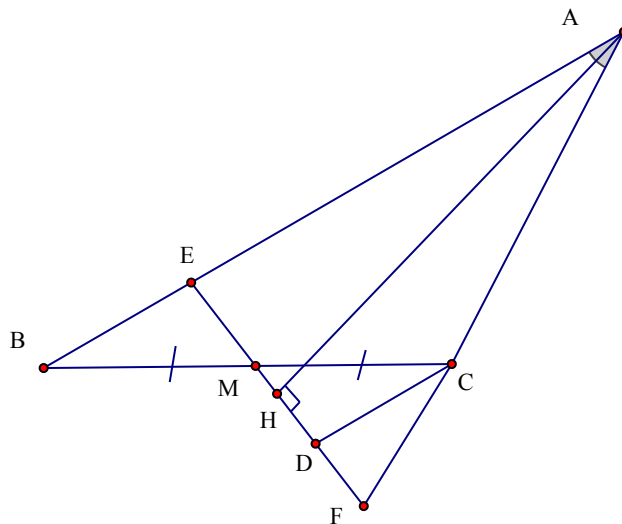
a) Chỉ ra được F là giao điểm hai trung trực của BC thuộc trung trực ΔBFC cân

b) +Tính được $\angle EBC = 15^\circ$
 +Hạ $FK \perp AB$
 $\Rightarrow \Delta FKB = \Delta FHC$
 $\Rightarrow \Delta BFC$ vuông cân
 $\Rightarrow \angle FBC = 45^\circ$
 $\Rightarrow \Delta BFE$ đều

Câu 8. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

Cho tam giác ABC ($AB > AC$), M là trung điểm của BC . Đường thẳng đi qua M vuông góc với tia phân giác của $\angle A$ tại H cắt cạnh AB, AC lần lượt tại E và F . Chứng minh:

- $EH = HF$
- a)
- $2\angle BME = \angle ACB - \angle A$
- b)
- $\frac{FE^2}{4} + AH^2 = AE^2$
- c)
- $BE = CF$
- d)

a) Xét $\triangle AEH$ và $\triangle AFH$ có:

$$\hat{H}_1 = \hat{H}_2 \quad (AH \text{ là tia phân giác của góc } A)$$

AH là cạnh chung

$$\hat{AHE} = \hat{AHF} = 90^\circ$$

$$\Rightarrow \triangle AEH = \triangle AFH \quad (\text{g.c.g})$$

$$\Rightarrow EH = HF \quad (2 \text{ cạnh tương ứng})$$

b) $\triangle AEH = \triangle AFH$ (theo câu a)

$$\Rightarrow \hat{E}_1 = \hat{F}$$

Xét $\triangle CMF$ có $\hat{ACB}$ là góc ngoài

$$\Rightarrow \hat{ACB} = \hat{CMF} + \hat{F}$$

$$\Rightarrow \hat{CMF} = \hat{ACB} - \hat{F}$$

Xét $\triangle BME$ có $\hat{E}_1$ là góc ngoài

$$\Rightarrow \hat{E}_1 = \hat{BME} + \hat{B}$$

$$\Rightarrow \hat{BME} = \hat{E}_1 - \hat{B}$$

$$\Rightarrow \hat{CMF} + \hat{BME} = (\hat{ACB} - \hat{F}) + (\hat{E}_1 - \hat{B})$$

Mà $\hat{CMF} = \hat{BME}$ (2 góc đối đỉnh $\triangle AFH$)

$$\hat{E}_1 = \hat{F} \quad (\text{cmt})$$

$$\Rightarrow 2\hat{BME} = \hat{ACB} - \hat{B}$$

c) $\triangle AEH = \triangle AFH$ (theo câu a)

$$\Rightarrow HF = HE = \frac{FE}{2} \quad \text{và} \quad AE = AF$$

Áp dụng định lý Pytago vào tam giác vuông $\triangle AFH$ ta có:

$$HF^2 + HA^2 = AF^2$$

$$\frac{FE^2}{4} + AH^2 = AE^2$$

d) Từ C vẽ $CD \parallel AB$ ($D \in EF$)

Xét $\triangle BME$ và $\triangle CMD$ có:

$$MC = MB \quad (M \text{ là trung điểm của } BC)$$

$$\angle BME = \angle CMD \quad (\text{hai góc đối đỉnh})$$

$$\angle EBM = \angle DCM \quad (CD \parallel AB, \text{ hai góc so le trong})$$

$$\Rightarrow \triangle BME = \triangle CMD \quad (\text{g.c.g})$$

$$\Rightarrow BE = CD \quad (1)$$

Ta có: $CD \parallel AB$

$$\Rightarrow \angle E_1 = \angle CDF \quad (\text{hai góc đồng vị})$$

$$\text{Mà } \angle E_1 = \angle E \quad (\text{cmt})$$

$$\Rightarrow \angle E = \angle CDF$$

$$\Rightarrow \triangle CDF \text{ cân tại } C$$

$$\Rightarrow CD = CF \quad (2)$$

Từ (1), (2) $\Rightarrow BE = CF$

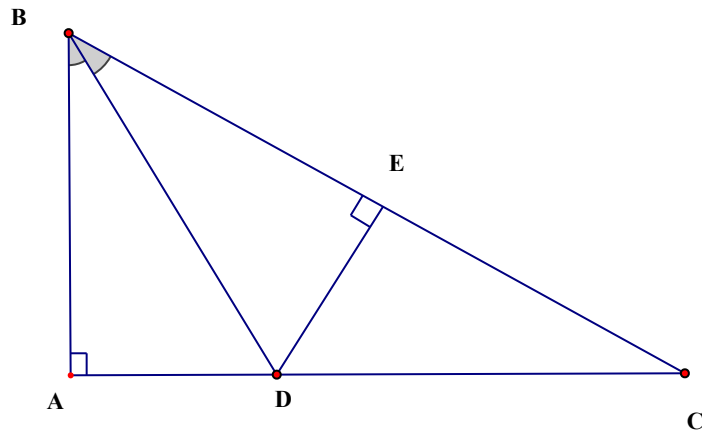
Câu 9. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

Cho tam giác ABC có $\angle H = 90^\circ$, trên cạnh BC lấy điểm E sao cho $BE = BA$. Tia phân giác của $\angle B$ cắt AC ở D .

a) So sánh các độ dài DA và DE .

b) Tính số đo góc BED

Lời giải

a) Xét $\triangle ABD$ (vuông tại A) và $\triangle EBD$ (vuông tại E) có:

BD là cạnh chung

$\angle ABD = \angle EBD$ (BD là tia phân giác của góc B)

$\Rightarrow \triangle ABD = \triangle EBD$ (cạnh huyền – góc nhọn)

$\Rightarrow DA = DE$ (hai cạnh tương ứng)

b) Xét $\triangle ABD = \triangle EBD$ (theo câu a)

$\Rightarrow \angle A = \angle BED$ mà $\angle A = 90^\circ$

$\Rightarrow \angle BED = 90^\circ$

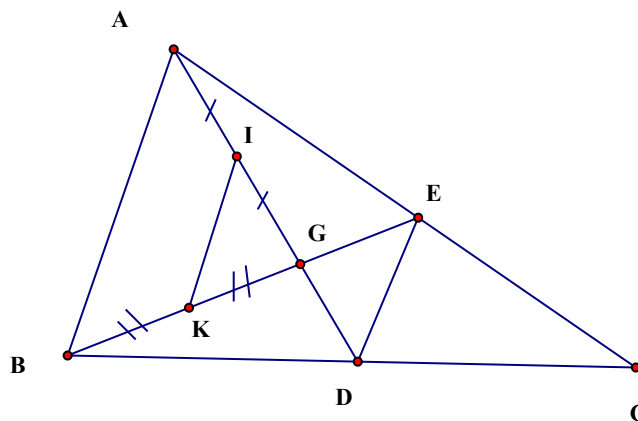
Câu 10. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

Cho tam giác ABC có đường trung tuyến AD . Kẻ đường trung tuyến BE cắt AD ở G . Gọi I, K theo thứ tự là trung điểm của GA, GB . Chứng minh rằng:

a) $IK \parallel DE; IK = DE$

b) $AG = \frac{2}{3} AD$

Lời giải

a) $\triangle ABC$ có hai trung tuyến AD và BE cắt nhau tại G

$$\Rightarrow G \text{ là trọng tâm } \triangle ABC$$

$$\Rightarrow GD = \frac{1}{2}AG \quad GE = \frac{1}{2}BG$$

và

Mà $GI = \frac{1}{2}AG$ và $GK = \frac{1}{2}BG$ (I, K lần lượt là trung điểm của AG và BG)

$$\Rightarrow GD = GI \quad GE = GK$$

và

Xét $\triangle GED$ và $\triangle GKI$ có:

$$GD = GI \text{ (chứng minh trên)}$$

$$GE = GK \text{ (chứng minh trên)}$$

$$\angle EGD = \angle IGK \text{ (hai góc đối đỉnh)}$$

$$\Rightarrow \triangle GED \cong \triangle GKI$$

(c.g.c)

$$\Rightarrow \angle GED = \angle GKI \text{ (hai góc tương ứng)}$$

Mà $\angle GED$ và $\angle GKI$ ở vị trí so le trong

$$\Rightarrow IK \parallel ED$$

Từ $\triangle GED \cong \triangle GKI$

$$=$$

$$\Rightarrow IK = ED$$

b) $\triangle ABC$ có hai trung tuyến AD và BE cắt nhau tại G .

$$\Rightarrow G \text{ là trọng tâm } \triangle ABC$$

$$\Rightarrow AG = \frac{2}{3}AD$$

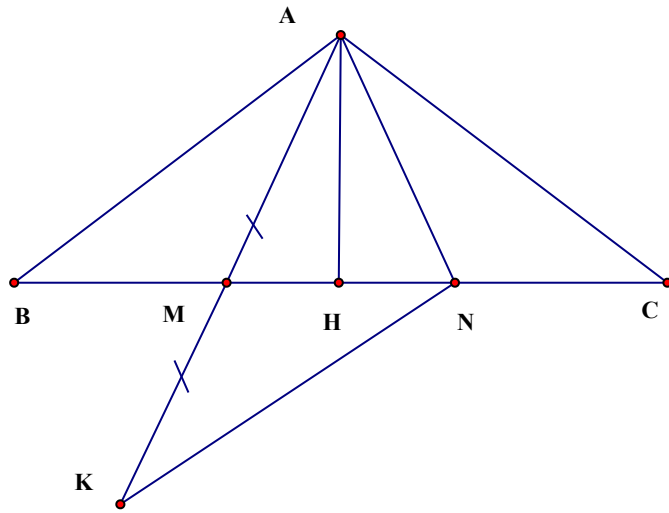
Câu 11. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

Cho tam giác ABC cân tại đỉnh A , trên cạnh BC lần lượt lấy hai điểm M và N sao cho $BM = MN = NC$. Gọi H là trung điểm của BC .

a) Chứng minh: $AM = AN$ và $AH \perp BC$.

b) Tính độ dài đoạn thẳng AM khi $AB = 5\text{cm}$, $BC = 6\text{cm}$. Chứng minh: $\angle MAN > \angle BAM = \angle CAN$

Lời giải

a) Xét $\triangle ABM$ và $\triangle ACN$ có:

$AB = AC$ ($\triangle ABC$ cân tại A)

$\angle B = \angle C$ ($\triangle ABC$ cân tại A)

$BM = CN$

(gt)

$$\Rightarrow \triangle ABM = \triangle ACN$$

(c.g.c)

$$\Rightarrow AM = AN$$

(hai cạnh tương ứng)

$\triangle ABC$ cân tại A , có AH là đường trung tuyến

$\Rightarrow AH$ đồng thời là đường cao của $\triangle ABC$

$$\Rightarrow AH \perp BC$$

b) $\triangle ABH$ vuông tại H

$$\Rightarrow AH^2 = AB^2 - BH^2$$

$$\Rightarrow AH^2 = AB^2 - \left(\frac{BC}{2}\right)^2$$

$$\Rightarrow AH^2 = 5^2 - 3^2 = 16$$

$$\Rightarrow AH = 4\text{cm}$$

$$AM = MN = NC = \frac{BC}{3} = \frac{6}{3} = 2\text{cm}$$

Ta có:

$\Rightarrow \triangle AMN$ cân tại A , có AH là đường cao

$\Rightarrow AH$ đồng thời là đường trung tuyến của $\triangle AMN$

$$\Rightarrow HM = HN = \frac{1}{2}MN = \frac{1}{2} \cdot 2 = 1 \text{ cm}$$

$\triangle AMH$ vuông tại H

$$\Rightarrow AM^2 = AH^2 + MH^2 = 4^2 + 1 = 17$$

$$\Rightarrow AM = \sqrt{17} \text{ cm}$$

Trên tia AM lấy điểm K sao cho $AM = MK$

Xét $\triangle AMB$ và $\triangle KMN$ có:

$$AM = MK$$

$$BM = MN$$

$\angle AMB = \angle KMN$ (hai góc đối đỉnh)

$\Rightarrow \triangle AMB = \triangle KMN$ (c.g.c)

$$\Rightarrow AB = KN$$

Lại có: $AM = AN$

$$AB > AM \quad (AB = 5\text{cm} = \sqrt{25} > AM = \sqrt{17}\text{cm})$$

Mà

$$\Rightarrow KN > AN$$

Xét $\triangle AKN$ có: $KN > AN$

$$\Rightarrow \angle MAN = \angle MKN$$

Mà $\angle MKN = \angle MAB$ ($\triangle ABM = \triangle KNC$)

$\angle MAB = \angle NAC$ ($\triangle ABM = \triangle ACN$)

$$\Rightarrow \angle MAN = \angle NAC$$

Câu 12. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

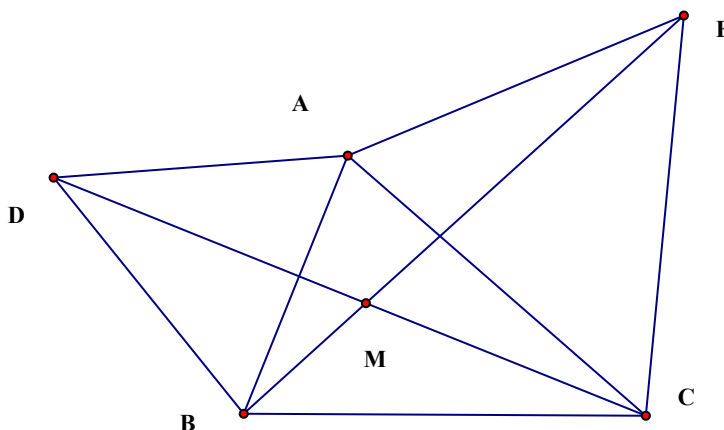
Cho tam giác nhọn ABC . Vẽ về phía ngoài tam giác ABC các tam giác đều ABD và ACE . Gọi M là giao điểm của DC và BE .

$$\Delta ABE = \Delta ADC$$

a) Chứng minh

b) Tính số đo $\angle BMC$

Lời giải

Xét ΔABE và ΔADC có:

$$AD = AB \text{ (}\Delta ABD \text{ đều)}$$

$$AC = AE \text{ (}\Delta ACE \text{ đều)}$$

$$\angle BAE = \angle DAC (=60^\circ + \angle BAC)$$

$$\Rightarrow \Delta ABE = \Delta ADC \text{ (c.g.c)}$$

$$\angle BMC = \angle MCE + \angle CEM$$

$$= \angle MCA + \angle ACE + \angle CEM$$

$$= \angle AEM + \angle ACE + \angle CEM$$

$$= \angle AEC + \angle ACE = 60^\circ + 60^\circ = 120^\circ$$

Câu 13. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

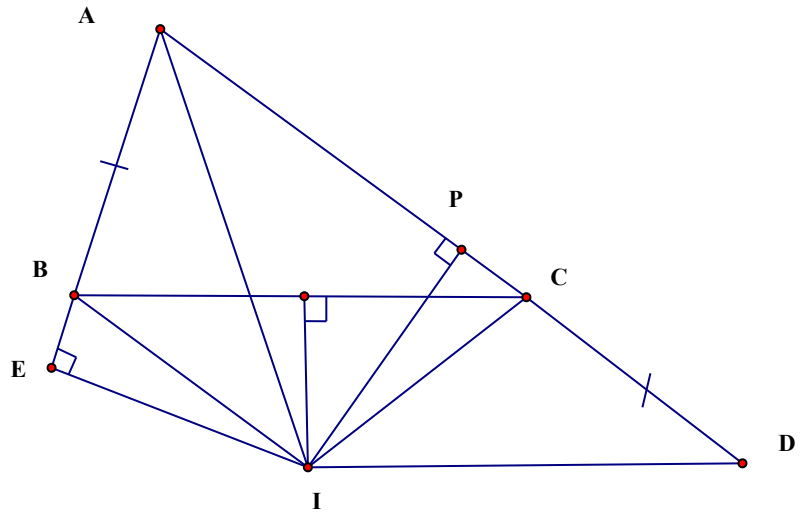
Cho tam giác ΔABE có $AB < AC$. Trên tia đối của tia CA lấy điểm D sao cho $CD = AB$. Gọi I là giao điểm các đường trung trực của BC và AD .

a) Chứng minh: $\Delta AIB = \Delta DIC$

b) Chứng minh: AI là tia phân giác của $\angle BAC$

c) Kẻ IE vuông góc với AB , chứng minh $AE = \frac{1}{2} AD$

Lời giải

a) Vì I là giao điểm các đường trung trực của BC và AD

$$\Rightarrow IB = IC \text{ và } IA = ID$$

Xét $\triangle AIB$ và $\triangle DIC$ có:

$$IB = IC$$

$$IA = ID$$

$$AB = CD$$

$$\Rightarrow \triangle AIB = \triangle DIC \text{ (c.c.c.)}$$

b) Ta có: $IA = ID$

$$\Rightarrow \triangle AIB \text{ cân tại } I$$

$$\Rightarrow \widehat{DAI} = \widehat{B}$$

$$\text{Mà } \widehat{BAI} = \widehat{B}$$

$$\Rightarrow \widehat{DAI} = \widehat{BAI}$$

$$\Rightarrow AI \text{ là tia phân giác của } \widehat{BAC}$$

c) Kẻ $IP \perp AD$

Xét $\triangle AIE$ (vuông tại E) và $\triangle AIP$ (vuông tại P) có:

AI là cạnh chung

$$\widehat{EAI} = \widehat{PAI} \text{ (} AI \text{ là tia phân giác của góc } \widehat{BAC} \text{)}$$

$$\Rightarrow \triangle AIE = \triangle AIP \text{ (cạnh huyền - góc nhọn)}$$

$$\Rightarrow AE = AP \text{ mà } AP = \frac{AD}{2} \text{ (vì } P \text{ là trung điểm của } AD \text{)}$$

$$\Rightarrow AE = \frac{1}{2} AD$$

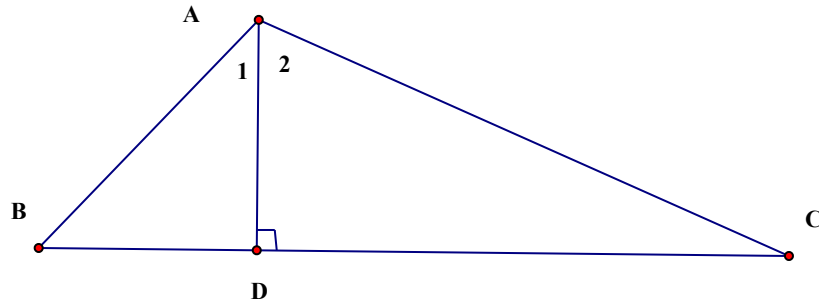
Câu 14. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

Cho tam giác ABC có $\widehat{H} = 3\widehat{B} = 6\widehat{E}$

a) Tính số đo các góc của tam giác ABC

b) Kẻ AD vuông góc với BC ($D \in BC$) . Chứng minh : $AD < BD < CD$

Lời giải

$$H = 3B = 6C$$

a) Ta có:

$$\Delta ABC \quad H + B + C = 180^\circ$$

có:

Áp dụng tính chất của dãy tỉ số bằng nhau ta có:

$$\Rightarrow \frac{H}{6} = \frac{B}{2} = \frac{C}{1} = \frac{H+B+C}{6+2+1} = \frac{180^\circ}{9} = 20^\circ$$

$$\Rightarrow H = 120^\circ \text{ và } B = 40^\circ \text{ và } C = 20^\circ$$

b) Trong ΔACD có: $\hat{ACD} = 90^\circ$ và $C = 20^\circ$

$$\Rightarrow \hat{A}_2 = 70^\circ \Rightarrow \hat{H}_1 = 50^\circ$$

Xét ΔADB có: $B = 40^\circ < \hat{H}_1 = 50^\circ$

$$\Rightarrow AD < BD \text{ (1)}$$

Xét ΔADC có: $B = 40^\circ > C = 20^\circ$

$$\Rightarrow AB < AC$$

$$\Rightarrow AB^2 < AC^2 \text{ (2)}$$

Áp dụng định lý Pytago cho hai tam giác vuông ΔADB và ΔADC có:

$$AB^2 = AD^2 + BD^2 \text{ và } AC^2 = AD^2 + CD^2$$

$$\text{Do đó từ (2)} \Rightarrow AD^2 + BD^2 < AD^2 + CD^2$$

$$\Rightarrow BD^2 < CD^2 \Rightarrow BD < CD \text{ (3)}$$

$$\text{Từ (1) và (3)} \Rightarrow AD < BD < CD$$

Câu 15. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường ..... 2022 - 2023)

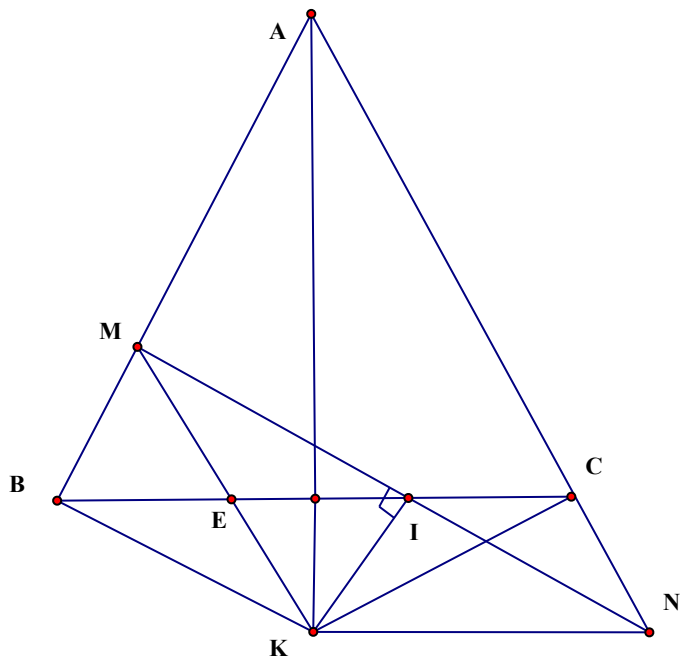
Cho tam giác ABC cân ở A . Trên cạnh AB lấy điểm M , trên tia đối của tia CA lấy điểm N sao cho $AM + AN = 2AB$

a) Chứng minh rằng: $BM = CN$

b) Chứng minh rằng: BC đi qua trung điểm của đoạn thẳng MN

c) Đường trung trực của MN và tia phân giác của BAC cắt nhau tại K . Chứng minh rằng: $KC \perp AC$

Lời giải

$$2AB = AB + AB = AB + AM + BM$$

Theo giả thiết, ta có:

a)

$$\Rightarrow AM + AN = AM + AC + CN$$

Mà $AM + AN = 2AB$

$$\Rightarrow 2AB = AM + AC + CN$$

ΔABC cân ở $A \Rightarrow AB = AC$

$$\Rightarrow 2AB = AM + AC + CN = AM + AB + CN$$

$$\Rightarrow AB = AM + CN$$

$$\Rightarrow AM + BM = AM + CN$$

$$\Rightarrow BM = CN$$

b) Qua M kẻ $ME \parallel AC$ ($E \in BC$)

ΔABC cân ở A

$$\Rightarrow \hat{ABC} = \hat{ACB}$$

Mà $\hat{MEB} = \hat{ACB}$ ($ME \parallel AC$, hai góc đồng vị)

$$\Rightarrow \widehat{ABC} = \widehat{MEB}$$

$\Rightarrow \Delta BME$ cân ở M

$\Rightarrow ME = BM$ mà $BM = CN$

$\Rightarrow ME = CN$

Xét ΔMEI và ΔNCI có:

$$ME = CN \text{ (chứng minh trên)}$$

$$\widehat{MEI} = \widehat{NCI} \text{ (} ME // AC \text{, hai góc so le trong)}$$

$$\widehat{EMI} = \widehat{CNI} \text{ (} ME // AC \text{, hai góc so le trong)}$$

$\Rightarrow \Delta MEI = \Delta NCI$ (g.c.g)

$\Rightarrow IM = IN$

Vậy BC đi qua trung điểm của MN

c) K thuộc đường trung trực của MN

$\Rightarrow KM = KN$

Xét ΔABK và ΔACK có:

$$AB = AC \text{ (tam giác } ABC \text{ cân tại } A)$$

$$\widehat{BAK} = \widehat{CAK} \text{ (} AK \text{ là tia phân giác của góc } A)$$

AK là cạnh chung

$\Rightarrow \Delta ABK = \Delta ACK$ (c.c.c)

$\Rightarrow KB = KC$

Xét ΔBMK và ΔCNK có:

$$BM = CN \text{ (chứng minh trên)}$$

$$KB = KC \text{ (chứng minh trên)}$$

$$KM = KN \text{ (chứng minh trên)}$$

$\Rightarrow \Delta BMK = \Delta CNK$ (c.c.c)

$\Rightarrow \widehat{MBK} = \widehat{NCK}$

Mà $\widehat{NCK} + \widehat{ACK} = 180^\circ$ (hai góc kề bù)

$\Rightarrow \widehat{MBK} + \widehat{ACK} = 180^\circ$ ($\widehat{MBK} = \widehat{NCK}$)

Mà $\widehat{MBK} = \widehat{ACK}$ ($\Delta ABK = \Delta ACK$)

$\Rightarrow \widehat{ACK} + \widehat{ACK} = 180^\circ$ ($\widehat{MBK} = \widehat{NCK}$) $\Rightarrow 2\widehat{ACK} = 180^\circ$

$\Rightarrow \widehat{ACK} = 90^\circ \Rightarrow KC \perp AN$

